

**Artikel ur tidningen
Ny Illustrerad Tidning**
9 oktober 1880.

Bild nr A490	Tid 1880	Kategori / Plats Dalarö	Motiv Artikel i tidningen Skärgård
------------------------	--------------------	-----------------------------------	--

Dalarö har sedan många år varit en kär tillflyktsort för Stockholmare, när han från qualmet på gatorna sommartid längtar ut till sjöluft, båt färder, bad och skogspromenader.

Ty allt detta eger Dalarö i rikt mått, och den som kommer dit ut blott för att njuta häraf, utan att bland bagaget äfven medföra de stora anspråken och de förvända vanorna från de "fashionabla" badorterna, skall svårligen finna en plats, der han mera ostördt kan öfverlemna sig åt njutningen af ett angenämt sommarlif. Vill man göra en färd till hafs, är det ingen brist på båtar, älskar man mera en promenad, styr man vägen uppför "Lotsberget", derifrån en vidsträckt utsigt öppnar sig ut öfver segelleden, eller till den leende "Schweizerdalen", der en inskjutande vik badar gångstigen och der man i skydd mot hafsvidnen ostördt kan drömma under furornas sus; vill man söka ensamhet, är det intet som generar, är man åter vän af ett gladt och otvunget sällskapslif, saknas ej tillfälle härtill. Men ingen etikett, ingen "komité för nytta och nöje", intet tvång af "societeten". Man är med ett ord sin egen herre, utan att dock vara isolerad från den öfriga menskligheten, och utan att ega de stora badortens obehag är Dalarö med sin friska, välgörande luft, sina ypperliga bad i besittning af alla dessas verkliga företräden.

Omsättningen bland sommargästerna är, om man undantager de tillfälliga besökande hvilka öfver söndagarne talrikt gästa Dalarö ej synnerligen stor, och detta talar endast till den lilla badortens fördel: den som en gång pröfvat lifvet der, underlåter ej gerna att nästa sommar förnya besöket. Och häraf kommer sig att de flesta bland badgästerna sedan många år äro regelbundet återvändande stamgäster, hvilka när sommaren stundar för tionde, kanske tjugonde gången ånyo draga in i sin bestämda bostad, för att sommaren öfver njuta af det enkla behagliga Dalarö lifvet, tillräckligt långt bort från stora världen för att ej störas af dess buller, men ej längre likväl än att man känner sig stå i regelbunden förbindelse med henne.

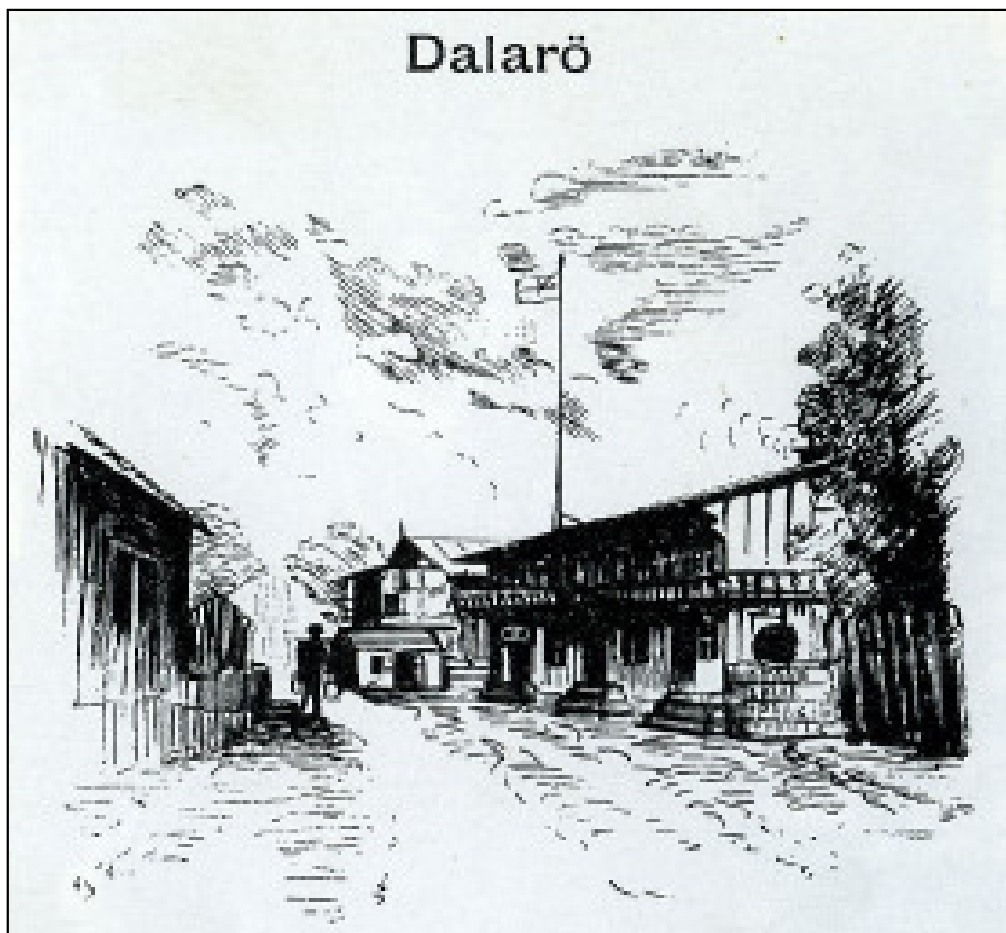
Och skulle förbindelsen – hvilket dock svårligen är tänkbart – någon gång afbrytas, så är ej Dalarö utan tillräckliga resurser inom sig. Skulle t. ex. en vacker dag posten uteblifva och man sakna alla underrättelser från den öfriga världen, tröstar man sig lätt. Man har ju sin egen "tidning"! Mången finner förhända att den är af väl primitivt slag, sådan den å vår bild (sid 353*) presenterar sig öfverst till venster; *forstsättning på nästa sida* ...

* Denna bild saknas i denna återgivning av artikeln.

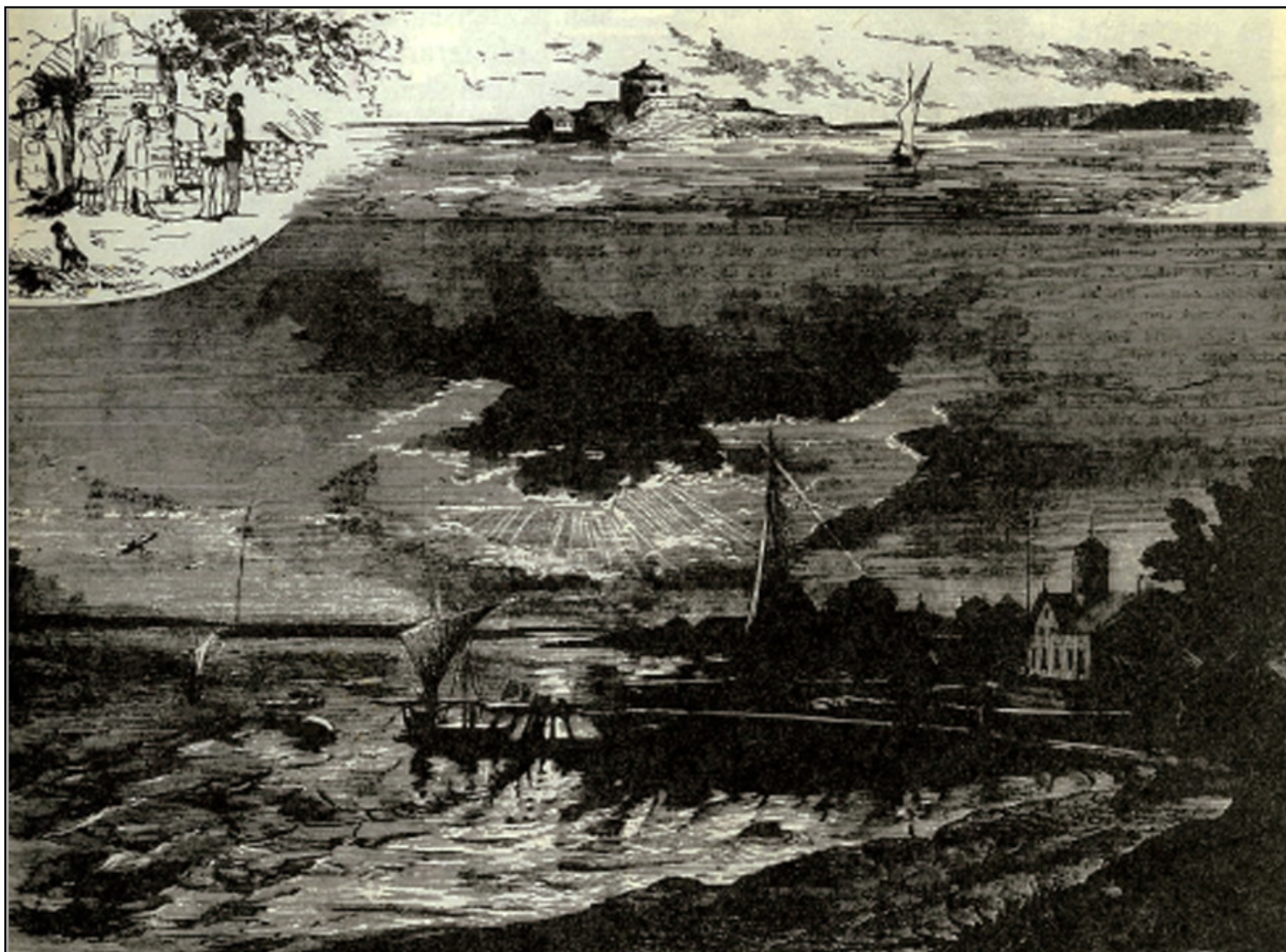
men den eger åtminstone den obestridliga förtjensten att den aldrig besvärar sina läsare med för långa "ledare", och skulle den någon gång inlåta sig på politik, så är det endast tvenne konkurrenter som söka att i sina annonser taga loften af hvarandra. Obestridligen hör den gamla eken, hvilken sedan årtal fått bära på allt af vikt som funnits att förkunna inom det lilla samhället, till en af dess största märkvärdigheter.

Den största af dessa är dock Dalarö skans, hvilken, för länge sedan afskedad ur krigstjensten nu mera ger Dalarö det för en badort obestridliga företrädet att ega en ruin. Skansen har emellertid i sina yngre dagar ej varit "blot til lyst". Den är gammal och sträcker sina anor ända till Vasatiden och ännu längre, då den beherskar ett af de tidigast kända och befarna inloppen till Stockholm. Ett af dess tidigaste krigsminnen är den gamla historien om "katten". Det var om vintern 1393 när en afdelning af vitaliebrödernas flotta låg infrusen vid Dalarö utan att kunna undsätta det af Margareta belägrade Stockholm, der kung Albrekts tyskar då huserade som värst. Drottningens folk tågade ut mot de infrusna tyskarne för att platt förderfva dem, men deras anförare Herr Hugo fann på råd och bygde af träd som han fält i land en vall kring sina skepp och begöt den sedan med vatten, tills allt samman frusigt ihop till is. Med stort besvär förde då svenskarne en stor "katt" eller belägringsmaskin ut på isen för att nå upp öfver muren; men när "katten" kom rullande, sjönk både den och svenskarne i hafvets djup, ty Herr Hugo hade försigtigtvis sågat upp isen rundt kring sin borg.

Så lyder sagan, men det är nu länge sedan dess. Nu blickar den från sin lilla holme helt fredligt ned på det rörliga lifvet och bildar dessutom ett pittoreskt staffage i den vackra taflan.

Teckning af INGEBORG WESTFELT.

SVENSKA KURORTER: Dalarö. Teckning af INGEBORG WESTFELT.

DHF:s anm.

På bilden ovan ser man Dalarö varmbadhus i Fiskarhamnen och uppe till vänster en folksamling vid kunskapsträdet invid Dalarö kyrka.